

Een nieuw onderdak

Door Hans Nieuwenhuijsen

In het voorjaar van 1944 konden wij verhuizen naar de leegstaande woning van prof. Heringa op de Euterpestraat 171 (*Noot: na de oorlog omgedoopt in Gerrit van der Veenstraat, naar de naam van de bekende verzetsman.*) Het bovenhuis van twee verdiepingen met een zolderétage stond leeg, omdat Heringa na zijn arrestatie was verbannen naar Assen om hem uit zijn verzetsomgeving te weren. Tot tien jaar na de bevrijding zijn wij daar blijven wonen. Veel van de vriendschaar van mijn ouders hielpen mee met de verhuizing. Na afloop werd als dank voor hun assistentie nog een rijsttafel georganiseerd met de laatste korrels uit onze voorraad.

Ondergedoken vader

Mijn ondergedoken vader was daarbij de grote afwezige. Wel had hij een welkomstwoord in dichtvorm voorbereid dat door mijn moeder werd voorgelezen:

*“Lieve vrienden en vriendinnen hier gezeten aan den dis,voor laat
u hartelijk welkom heten door één die afwezig is.*

*Wel is 't geen tijd om feest te vieren, maar onze vreugde en dankbaarheid mag
niet geheel worden verdrongen door de zorg van deze tijd.*

*En het is een grote vreugde jullie onze dankbaarheid te kunnen tonen voor
de vriendschap en de bereidwilligheid*

*waarmee allen naar hun vermogen steeds ons hebben bijgestaan, ook
toen de Mof ons heeft verdreven van de Trien van Clevelaan. Dat wij
thans het durfden wagen jullie een rijstfeest aan te bie'n, is een blijk dat
na vier jaren er thans vooruitgang is te zien..*

*In juli een-, twee-, drie en veertig had het zeker niet bestaan, om
in ons rijstvoorradje zo'n gat te durven slaan!*

*Nu durven wij weer hoop te koesteren dat het einde werkelijk naakt, en wij
ook ons Insulinde niet voor goed zijn kwijt geraakt.*

*Dat het leed dat voor zo velen wel zeer hoog gestegen is,
voor allen die naar vrijheid snakken, wellicht snel ten einde is. Nu
tot slot nog een parabel, komende uit het land der rijst.*

*Kent gij het symbool der korrels? Weet u waar die ons op wijst? Het is de
kracht der oosterlingen, hun gevoel van saamhorigheid. Eerst het weten
wat hun samenbindt, dan pas wat een ieder scheidt. Eerst zich zelf dus
'rijst' te weten, dan dat men een 'korrel' is.*

*Het is zeker dat voor velen onzer hier nog uit te leren is. Willen
wij een betere wereld na den oorlog vormen gaan. dan zullen
wij in volle eenheid dienen aan de slag te gaan!”*

Geen eenheid

De verlangde eenheid waar mijn vader Frits op wees was op dat moment nog ver te zoeken. Er waren ruim honderd verschillende verzetsgroepen, met ieder zijn eigen activiteiten als fysieke sabotages, drukken en verspreiden van illegale kranten, hulp aan onderduikers, overvallen op distributiekantoren en bevolking registers, en het maken van plannen voor na de bevrijding. Daarbij had ieder weer zijn eigen kleur, zowel politiek als religieus. In Juni 1944 kwam daar verandering in.